

سال تهران استان تربیت و اصلاح کانون در اقامت از مددجویان فردی تجارب (2931 – 2932)

و جوادی سیدمحمدحسین، ۱ دژمان معصومه دکتر، ۲ صیرفی تینا

چکیده

موفقیت اجرای منظور به است بزهکار نوجوان و کودکان بازپروری و اصلاح برای مکانی تربیت و اصلاح کانون شناخت هدف با پژوهش این. شوند مطلع نوجوانان این تجارب از کارشناسان است لازم بازپروری، های برنامه آمیز از حاضر کیفی پژوهش است گرفته انجام تهران استان تربیت و اصلاح کانون در اقامت از مددجویان فردی تجارب تربیت و اصلاح کانون ای حرفه کارکنان و مقیم مددجویان پژوهش، جامعه. برد بهره استقرایی محتوای تحلیل روش نوجوان شش و بیست (ها، داده اشباع حد به تارسیدن و هدف بر مبتنی گیری نمونه روش با. بودند تهران استان با ها داده. شدند بررسی) مری و شناس روان اجتماعی، مددکار(ای حرفه کارکنان از تن شش و)قانون معارض مفهومی کد دو و بیست ها، یافته بررسی از. شد گردآوری عرصه در یادداشت مصاحبه، مشارکتی، مشاهده های شیوه حاصل های یافته. گرفت قرار مددجویان باورهای و ذهنی های مشغولیت اصلی، طبقه زیر دو در که آمد دست به و اصلاح کانون در اقامت از مددجویان در گرفته شکل باورهای و فردی تجارب از عمیق توصیفی پژوهش این از نوجوانان نگهداری محیط شرایط بهبود زمینه در تواند می نوجوانان این های دیدگاه از آگاهی. است کرده ارائه تربیت های تنش کاهش و تربیتی - اصلاحی مناسب های برنامه تدوین جهت در ها اولویت و ها نیاز برآورد قانون، معارض شود. واقع سودمند تربیت و اصلاح های کانون در زندگی

تهران کیفی، پژوهش تجربه، تربیت، و اصلاح کانون مددجو، بزهکار، نوجوان : **ها واژه کلید**

(مسئول نویسنده) بخشی توان و بهزیستی علوم دانشگاه - اجتماعی رفاه ارشد کارشناس ۱.
Email : tn.seirafi2020@gmail.com

علوم دانشگاه. سلامت بر موثر اجتماعی عوامل تحقیقات مرکز علمی هیات عضو - روان و بهداشت دکتری ۲.
بخشی توان و بهزیستی

اجتماعی مددکاری دکتری دانشجوی ۳.

2936 بهار ، ششم و بیست شماره ، هفتم سال اجتماعی، پژوهش فصلنامه 64
مقدمه

این افزون روز گسترش خاطر به افراد این بهداشت و سلامتی مساله و مددجو و حبس موضوع زندانیان موضوع امروزه که طوری به. است جوامع مهم موضوعات از یکی مختلف جوامع در قشر راستا این در. است شده بدل جامعه در سلامت ارتقا و حفظ برای نگرانیها بزرگترین از یکی به مجرمین از تر سنگین مراتب به محبوس و بزهکار جوانان و کودکان قبال در جامعه مسئولیت ۱۳۳۱ دانش،(است بزرگسال : ارزشهای از آگاهی بهتر عبارت به یا کشف زمان نوجوانی زیرا). ۲۲ شخص نگرش نگرفتن شکل و شخصیتی تکامل عدم دلیل به. است معنوی و اجتماعی فرهنگی، و انقلاب از حالتی آگاهی، این از ناشی های تعارض و ها کشمکش زندگی، به نسبت نوجوان میسازد شکننده نسبتاً موجودی او از دلیل همین به و آورد می وجود به نوجوان برای را بحران ۱۳۳۲ جوانمرد،(است کرده احاطه را او که چه آن از است متأثر که : ۳۳- چنانچه بنابراین). ۳۸ و سنی شرایط با متناسب و شود انگاری سهل نوجوانان و کودکان درمان یا و تربیت و اصلاح در مشکلات بر مضاف شد خواهد ناپذیر جبران معضلی نباشد، نوجوانی دوران خاص ویژگیهای در مسئولین بیتوجهی و بود نخواهد امان در مصیبت این گزند از کس هیچ که جامعه، جاری که است داده نشان متعددی مطالعات زیرا. کرد خواهد کورتر را اجتماعی مشکل این گره اینباره سنین در را خویش جرم اولین که هستند کسانی میان از خطرناک ای حرفه مجرمان اکثر ۱۳۳۲ نژاد، محمود(اند شده مرتکب نوجوانی و طفولیت : ۱).

پدیده کیفی و کمی ازدیاد شاهد توسعه، حال در جوامع از بسیاری مانند هم ایران جامعه

فرهنگ هجوم شهر، به روستاییان مهاجرت با عمده طور به تحول این و گردیده کودکان بزهکاری ویژه به ... و مذهبی باورهای ضعف اقتصادی، مشکلات مسکن، کمبود شهرنشینی، توسعه غربی، ۱۳۳۲ جنگلی، نیا علی (است گرفته خود به سریعی رشد اخیر، های سال در : آمار به استناد) ۴ در که طوری به کند می تایید را قانون معارض نوجوانان افزون روز ازدیاد نیز ها زندان سازمان ۱۳ سنی گروه در کشور، سراسر های کانون به یافته راه بزهکار نوجوانان تعداد ۱۳۳۳ سال -۱۲ است یافته افزایش نفر ۱۲۱۴۱ به ۱۳۳۱ سال در آمار همین و نفر ۳۱۲۸ سال،

مساله طرح

روند یک طی کشور، سراسر تربیت و اصلاح های کانون به نوجوانان مجدد بازگشت میانگین ۱۳۳۲ (ساله ده - ۱۳۳۲)، (تعداد افزایش .) ۱۳۳۲ ها، زندان سازمان آمار) است بوده .% ۱۱

۲۹۳۱ سال تهران استان تربیت و اصلاح کانون در اقامت از مددجویان فردی تجارب - ۶۴۲۹۳۲

به توان می موارد این جمله از باشد داشته ای عدیده دلایل تواند می قانون معارض نوجوانان شدن زندانی که است داده نشان تحقیقات . کرد اشاره تربیت و اصلاح های کانون بودن ناکارآمد کمک مؤسسات این و میکنند روانی اختلالات دچار را آنها و کند می بدتر را وضع بزهکاران، ارتکاب مستعد را نوجوانان بیشتر و میکنند شغلی و تربیتی روانی، مسایل زمینه در کمی بسیار ۱۳۳۲ جوانمرد،) مینمایند بزرگسالی در مجرمانه اعمال به : ۸۸- زندان محیط در زندگی .) ۸۷ نوجوان در را ای تازه ناسازگاریهای و کرده ایجاد شدیدی ناراحتیهای گاه بسته، محیطهای و روشی با که اطفال مخصوص تربیتی مؤسسات در حتی مساله این و آورد می وجود به بزهکار از پس نوجوان مددجویان .میخورد چشم به نیز شود می اداره بیشتر ملایمت با و متفاوت کاملاً در باشد کرده پیشرفت سازگاری و روحیه نظر از اینکه ولو تربیتی تدابیر یا محکومیت دوره طی و اقامت و شدن زندانی و توقیف از ناشی مشکلات جمله از متعددی مشکلات با فراوان موارد تعادل عدم و افسردگی عصبی، حالات مانند هستند رو روبه زندانها یا تربیتی مراکز در نگهداری ۱۳۳۳ محدث،) کرد کشف را مشکلات قبیل این علل میتوان پژوهش و مطالعه با که روانی : ۱۱۸.) با پیمایشی پژوهش پنج و بیست بررسی به متآنالیز روش با پژوهشی در) ۲۲۲۳ (فاضل بازپروری مراکز و نوجوانان های زندان مقیم نوجوانان میان در روانی های ناراحتی بررسی موضوع مستقر نوجوانان از توجهی قابل درصد که داد نشان نتایج .پرداخت بود؛ گرفته انجام اصلاحی و احتمال بیشتر برابر ده عادی نوجوانان نسبت به بازپروری، و اصلاحی مراکز و ها بازداشتگاه در مراکز، این در مستقر دختران که شده داده تشخیص همچنین .ببرند رنج روانی بیماری از دارد که است یافتههایی خلاف این که میشوند دچار حاد افسردگی به بیشتر اغلب پسران به نسبت ۱ فاضل) است شده حاصل عادی جمعیت پیمایشهای از ، ۲۲۲۳: ۱۲۱۲- در ۲ کروس .) ۱۲۱۳ فرد برای تنش و فشار منبع میتواند نامناسب، محیطی شرایط در زندگی کرد، ابراز ۱۳۳۳ سال .گردد می فرد روانی و جسمی سلامت وضعیت بر مهمی تأثیرات ایجاد به منجر که شود تلقی تأثیرات مدت، کوتاه های تنش با مقایسه در که است مداوم و مزمن های تنش نوع از تنشی چنین ۱۳۳۳ کروس،) گذارد می افراد بر تری مخرب : ۷۱۳-۷۷۴.)

داد، نشان زندان در مددجویان زندگی کیفیت مورد در ،) ۱۳۳۸ (راهرو و اسماعیلی مطالعه هجوم معرض در برند، می سر به زندان در را خود زندگی از مدتی که افرادی عنوان به مددجویان

۲۹۳۶ بهار ، ششم و بیست شماره ، هفتم سال اجتماعی، پژوهش فصلنامه ۶۴

آینده درباره اساسی نگرانیهایی افراد این از بسیاری هستند آینده مورد در منفی شناختهای از خروج از پس مسایل و فرزندان و خانواده آینده (خانوادگی موضوعات)، محکومیت سرانجام جمله از عاطفی مشکلات به ابتلا مستعد را ایشان که هستند؛ اجتماعی آبروی و شغل (زندانی تأثیر مؤلفه‌های مهمترین از یکی آن، بر حاکم شرایط و محیط که آنجایی از. میکند افسردگی افراد روانی سلامت با نیز آن بر حاکم روانی جو و محکومیت نوع. است روانی سلامت بر گذار ۱۳۳۸ اسماعیلی،) است مرتبط آنها در حاضر : ۲۱ - و نوجوانان از داده نشان منابع مرور (۲۲ تجربیات و نظرات شده خواسته ندرت به هستند، قضایی نظام گرفتار که نوجوانانی ویژه به جوانان، ۱۳۳۳ آرا، لشگر) کنند مطرح حبس و بازداشت دوران پیرامون را خود : از یکی که آنجایی از (۸ بوده، پذیر آسب نوجوانان ویژه به نوجوانان و کودکان اجتماعی، رفاه کارشناسان هدف های گروه ویژه گروه این به نیز اجتماعی رفاه کارشناسان توجه کیفی، های نظام کارشناسان نقش درکنار زمینه در کمبودها از یکی که این ویژه به. است شده معطوف آنها حبس شرایط و نوجوانان از و بازپروری مراکز ها، زندان در مناسب و جامع ریزی برنامه عدم، اجتماعی رفاه حقوقی بعد ۱۳۸۳ مدنی،) میباشد تربیت و اصلاح کانونهای : خدمت نظرات و ها تجربه از اطلاع (۱۳ اتخاذ در مسئولان و گذاران سیاست هدایت در بسزایی تأثیر میتواند سازمان، یک گیرندگان مصالح و منافع باید ها ریزی برنامه در و باشد داشته مؤثر و معقول های برنامه‌ریزی و سیاستها ۱۳۳۷ فر، پرن) شود گرفته نظر در نفعان ذی همه : در ضروری و مهم های اقدام جمله از (۳ تجربیات و عقاید بخواهیم کنندگان شرکت از که است این نوجوانان ویژه های برنامه تدوین جریان تربیت و اصلاح کانونهای در استقرار که مشکلاتی و منابع مرور به توجه با. کنند ابراز را خود بررسی مورد عمیقتری و دقیقتر طور به اماکن گونه این است لازم میکند، ایجاد نوجوانان برای پژوهش و محدودند و انعطاف قابل غیر روشهایی کمی پژوهشهای که آنجایی از. بگیرند قرار خطرزای رفتارهای چگونگی و چرایی در میتوانند و دارند بیشتری پذیری انعطاف کیفی های ریزی برنامه و ها دیدگاه تعدیل در توانند می همچنین و باشند داشته تری جامع تحلیل نوجوانان ۱۳۳۳ پرویزی،) باشند، مؤثر نوجوانان این ویژه های : محیط در کیفی روش به پژوهش این (۲۱۱ قرار بررسی مورد را مستقر مددجویان های تجربه و نظرات تهران، استان تربیت و اصلاح کانون استان تربیت و اصلاح کانون در اقامت از مددجویان فردی های تجربه شناخت آن هدف و داد است سیاسی و حقوقی، اقتصادی، اجتماعی، زیستی : بعد ۱ دارای اجتماعی رفاه. ۱.

۲۹۳۱ سال تهران استان تربیت و اصلاح کانون در اقامت از مددجویان فردی تجارب - ۶۳ ۲۹۳۲

تجربه با رابطه در که است مطالعه‌های کل از بخشی مقاله این است ذکر شایان البته. بود تهران است. گرفته انجام تهران استان تربیت و اصلاح کانون در اقامت از مددجویان

پژوهش شناسی روش

روش کیفی محتوایی تحلیل زیرا. گرفت انجام ۱ کیفی محتوای تحلیل روش با مطالعه این آشکار هدفش و میکند استخراج متن بافتار از را شونده تکرار و معتبر اطلاعات که است تحقیقی و کندارکی (است تحقیق نظر مورد هدفهای برای واقعیات از جدیدی بینش و دانش ساختن ۲ ولمن، ۲۲۲۲: ۲۲۴ - ۲۳۲).

محتوای تحلیل شد، استفاده آن از نظر مورد پژوهش ساختار طراحی برای که رویکردی وجود زمینه آن در پیشین مطالعات که شود می استفاده مواردی در رویکرد این بود ۳ استقرایی شرکت های تجربه(ها داده درون از مفاهیم رویکرد، این در است مختصر و کم یا و ندارد مراحل از پس رود می پیش عمومی موارد سمت به خاص موارد از و شود می استخراج)کنندگان ۴ کینگاس و الو (گیرند می جای تر کلی های گروه در معنایی تشابه به توجه با کدها کدگذاری، ، ۲۲۲۳: ۱۲۳ - ۱۱۱)

کنندگان مشارکت

تهران استان تربیت و اصلاح کانون در مستقر مددجویان کلیه مطالعه این در پژوهش مورد جامعه به کنندگان مشارکت انتخاب برای تنوع، حداکثر با و هدف بر مبتنی گیری نمونه روش بودند جنس معیار یا و خصوصیات سه براساس (مددجویان) کنندگان شرکت که ای گونه به رفت کار بین: مدت کوتاه اقامت (اقامت مدت ۷، بالا به سال پانزده و سال پانزده زیر (سن،) پسر و دختر) (کانون در استقرار ماه شش بالای: مدت بلند اقامت و کانون در استقرار ماه شش از کمتر تا سه قتل،) جرایم تمام میان از ذکر فوق کنندگان شرکت تنوع، حداکثر رعایت برای شدند انتخاب -اقتصادی وضعیت با) درگیری و نزاع موادمخدر، فروشنده سرقت، زورگیری، نامشروع، روابط سابقه تک مددجویان گروه دو هر از و) خانمان بی افراد و خانواده دارای افراد) متفاوت اجتماعی

1. Qualitative Content Analysis

2. Kondarki & Wellman

3. Inductive Content Analysis

4. Elo & Kyngas

نداشتند حضور کانون در سال ۱۱ زیر مددجویان پژوهش زمان مدت در ۱۰

۲۹۳۶ بهار، ششم و بیست شماره، هفتم سال اجتماعی، پژوهش فصلنامه ۵

ابتدایی، تحصیلات سواد، بی) متفاوت تحصیلات میزان با سابقه، سو چند دارای مددجویان و در شرکت برای فرد انتخاب پایه هدفمند، انتخاب روش در شدند برگزیده) دبیرستان و راهنمایی حجم و باشد می اطلاعات این گردآوری هدف و نظر مورد پدیده از او خاص اطلاعات پژوهش برسد، اشباع حد به ها داده که زمانی تا ها داده گردآوری و نمیکند پیروی خاصی فرمول از نمونه ۱۳۳۷ صلصالی،) یابد می ادامه: یافته سازی گوشه سه منظور به همچنین پژوهش این در ۳۷ به مصاحبه نیز) مربی و شناس روان اجتماعی، مددکار شش (ای حرفه کارکنان از تعدادی از ها مقیم پسر و دختر مددجویان از بود عبارت پژوهش به کنندگان شرکت ورود معیارهای آمد عمل یک حداقل با کارکنان مورد در اقامت، مدت ماه سه حداقل با تهران استان تربیت و اصلاح کانون زمان در کنندگان شرکت) روانی و جسمانی(بیماری فقدان تهران، کانون در خدمت سابقه سال در است بوده پژوهش در حضور برای کنندگان شرکت از کتبی رضایت دریافت و پژوهش انجام کارکنان از نفر شش و،) پسر شانزده و دختر ده(مددجو شش و بیست شرکت با حاضر پژوهش رسید اشباع به ها داده ای حرفه

ها داده آوری جمع ابزار

۳ عرصه در یادداشتبرداری ۲، عمیق مصاحبه ۱، مشارکتی مشاهده روش سه از پژوهش این در باز پاسخ که کلی های سؤال تعدادی براساس مصاحبه گردید استفاده ها داده آوری جمع برای

اولیه های پرسش به شوندگان مصاحبه های پاسخ براساس ها سؤال باقی و گشت آغاز داشت گرفت شکل.

اجرا روش

بخشی توان و بهزیستی علوم دانشگاه از نامه معرفی دریافت و لازم مجوزهای اخذ از پس محیط به ورود اجازه پژوهشگر کشور، تربیتی و تاملینی اقدامات و ها زندان سازمان و تهران سایر و مدیریت هماهنگی با و نمود دریافت را (تهران استان تربیت و اصلاح کانون) پژوهش در .شدند انتخاب شرایط واجد های آزمودنی و آغاز پژوهش کار تربیت، و اصلاح کانون مسئولین محورهای مشاور، و راهنما اساتید مشاوره و پژوهش سؤالهای و هدفها به توجه با خصوص این

1. Participatory observation

2. In – depth interview

3. Field note

۲۹۳۱ سال تهران استان تربیت و اصلاح کانون در اقامت از مددجویان فردی تجارب - ۲۹۳۲

پیرامون ها سؤال محور .شد تدوین مصاحبه های سؤال راهنمای و مشخص عمیق مصاحبه اصلی قابل پژوهش روند به توجه با البته که بود کانون در اقامت از مددجویان های دیدگاه و ها تجربه های شکاف و شده استخراج کدهای به توجه با و ها مصاحبه ادامه در که ای گونه به بود انعطاف .گردید می اضافه یا حذف سوالات راهنمای لیست از جستجوگرایانه سوالات برخی و اطلاعاتی و "چیست؟ کانون در زندگی از شما احساس" که گردید آغاز پرسش این طرح با مصاحبه هر باعث و کرده مشغول و فکر مسایلی چه " و "باشی؟ داشته احساسی چنین شده باعث چی" .شد شروع بزهکار دختران نگهداری محیط به پژوهشگر ورود با پژوهش، "شده؟ ات ناراحتی نیز و نمود ارایه مددجویان به را کافی توضیحات تحقیق مورد در خود، معرفی بر علاوه پژوهشگر اطمینان ایشان به آن، از صرف پژوهشی کاربرد و اشخاص هویت و اطلاعات بودن محرمانه مورد در که آنجایی از .انجامید طول به ماه هفت مدت به دختران نگهداری محیط در تحقیق .شد داده ۱۳۳۳ فلیک،(افزایش می تحلیل دقت بر مطالعه، مورد گروه با تعامل : مورد گروه با شد سعی)، ۱۳ الی سه ای هفته متوسط طور به پژوهشگر .شود برقرار نزدیکی تعامل (دختر مددجویان) مطالعه بخش(تربیت و اصلاح کانون در)ظهر از بعد ۷ تا صبح ۳(از ساعت نه مدت به روز هر و روز پنج از پس تقریبی طور به مددجویان، اعتماد جلب با توانست و یافت می حضور)دختران نگهداری های فعالیت در و شود پذیرفته آنها دوستی های گروه از عضوی عنوان به روز دوازده گذشت در شرکت میتوان، فعالیتها این جمله از .کند شرکت مددجویان با همراه گوناگونی گروهی در)آرایشگری و سازی عروسک و گری سفال (مصنوعات ساخت و ای حرفه فنی های کارگاه های تیم در شرکت کانون، گلخانه و حیاط در کاری گل های فعالیت در شرکت مددجویان، کنار نهار صرف و غذاخوری سالن و خوابگاه در حضور مددجویان، همراه به ورزش و بازی و ورزشی و اصلاح کانون روزانه فعالیتهای سایر در حضور و جماعت نماز در شرکت مددجویان، همراه به سؤالهای زمینه در مددجویان با نزدیک ارتباط برقراری از پس اثنا این در .برد نام را تربیت دختران، نگهداری قسمت در ها داده از توجهی قابل بخش .گرفت می صورت گفتگو نیز پژوهش ذکر، فوق موارد بر علاوه .شد آوری جمع مصاحبه از خارج غیررسمی گفتگوهای طریق از در .کرد مددجویان رضایت با عمیق مصاحبه به اقدام پژوهش، شروع از پس ماه یک پژوهشگر

کلیه و دلخواه زمان در گیری کناره حق اطلاعات، بودن محرمانه گمنامی، حفظ ها مصاحبه تمام محیط در و ساعت دو تا نیم و ساعت یک حدود مصاحبه هر .شد گرفته نظر در اخلاقی تعهدات موافقت عدم و حفاظتی دلایل به .گرفت صورت افراد سایر حضور بدون دختران کانون نمازخانه

۲۹۳۶ بهار ، ششم و بیست شماره ، هفتم سال اجتماعی، پژوهش فصلنامه ۰۱

مصاحبه متن عین بنابراین نیلورد دست به را ها مصاحبه ضبط مجوز پژوهشگر کانون، مدیریت با هم ای دوستانه رابطه که کانون در مستقر کارورزان از یکی توسط جزییات تمام رعایت با مطالعه را مصاحبه متن پژوهشگر عمیق، مصاحبه هر پایان در .شد می نوشته داشت، مددجویان درستی درک که گردد حاصل اطمینان تا پرسید می کننده شرکت از را ابهام دارای نکات نموده، و هیجانی های حالت تغییرات شامل که را خود نظر مورد نکات سپس .است داشته مطلب از می مصاحبه متن به را خود کلی برداشتهای نیز و بود مصاحبه هنگام در کننده شرکت رفتاری از خارج غیررسمی گفتگوهای و مصاحبه هنگام به مددجویان را کامل اطلاعات مجموع در .افزود های برداری یادداشت و مشاهدات همچنین میدادند ارایه گروهی فعالیتهای در مصاحبه بیست تا پانزده میانگین طور به پژوهش اجرای هنگام در .کرد می تکمیل را ها آن نیز پژوهشگر کانونهای در مددجویان تعداد(داشتند اقامت دختران نگهداری بخش در دختر مددجویی سه و تحقیق در حضور شرایط نفر یازده فقط تعداد این از)کند می تغییر روزانه طور به تربیت و اصلاح نفر پنج(شد مصاحبه باقیمانده نفر ده با و نداد مصاحبه به رضایت نفر یک البته که بودند دارا را محقق پژوهش، شروع از پس ماه سه .)مدت کوتاه اقامت با نفر پنج و مدت طولانی اقامت با امنیتی و قانونی ملاحظات دلیل به اما شد؛ قانون با معارض پسران نگهداری محیط وارد همزمان مددجویان مانند(گوناگون های عرصه در پسر مددجویان با گروهی فعالیتهای در حضور اجازه و ها خوابگاه تمام از نوبت چند یافت اجازه کانون مدیر هماهنگی با پژوهشگر .نیافت را)دختر تمرین محل ورزشی، باشگاه و آموزشی های کارگاه :مانند پسران نگهداری بخش های محیط سایر آنان تعاملات مشاهده به پسر مددجویان کنار در ساعتی چند و کند بازدید پسران سرود و تئاتر اقامت از پسر مددجویان تجارب مورد در ها داده آوری جمع رو این از .بپردازد ها آن با گفتگو و پژوهش محیط در محقق حضور زمان پایان تا و شد دنبال عمیق مصاحبه برپایی با کانون، در از دور به منظوره چند اتاق نام به فضایی در ها مصاحبه پسران، نگهداری بخش در .یافت ادامه مددجویان گروه دو هر در .گرفت انجام ساعت سه تا نیم و ساعت دو مدت به محیطی مزاحمتی پذیرایی آنها از نوبت چند مددجویان، خستگی رفع برای مصاحبه حین در پژوهشگر پسر، و دختر به و شدن تکراری لازم، غنای به رسیدن ها مصاحبه توقف و ها نمونه شمار معیار .کرد می اقامت گروه دو هر با ها مصاحبه پسران گروه در راستا این در که بود اطلاعاتی اشباع اصطلاح نیز دیگر نفر یک با اطمینان جهت که رسید اشباع به مصاحبه هفت با بلندمدت و مدت کوتاه دو هر با مصاحبه در .گرفت انجام پسر مددجویان با مصاحبه شانزده مجموع در و شد مصاحبه

۲۹۳۱ سال تهران استان تربیت و اصلاح کانون در اقامت از مددجویان فردی تجارب - ۰۹ ۲۹۳۲

روند به توجه با البته شد استفاده واحدی های سؤال راهنمای از مددجو، دختران و پسران گروه شناسان روان و اجتماعی مددکاران و مربیان از نفر شش با همچنین .بود متغیر و منعطف مصاحبه گرفت صورت مصاحبه نیز کانون

استقرایی محتوای تحلیل در ها داده تحلیل و تجزیه

شده آورده اختصار طور به ذیل در که کرده طی را مراحل مجموعه چرخشی مسیر در محقق گزارش ۲، سازماندهی ۱، سازی آماده: شد انجام اصلی مرحله سه در ها داده آنالیز فرآیند است. صورت به ها داده از ادراکی کسب و تحلیلی واحدهای انتخاب شامل سازی آماده مرحله ۳. دادن مرحله نهایت در و سازی خلاصه و بندی گروه باز، کدگذاری شامل سازماندهی مرحله کل، یک ۲۲۲۳ کینگاس، و الو. باشد می مفهومی های نمودار و جدول ارایه شامل گزارش: ۱۲۳-۱۱۱). شد استفاده زیر روش ۱ از دادهها ۴ اعتبار صحت از اطمینان کسب برای پژوهش این در در کنندگان شرکت با خوب ارتباط برقراری کافی، زمان اختصاص ۱: پیوسته مشاهده و بررسی گرفت صورت پژوهش

مصاحبه، مشاهده، ها داده گردآوری های روش تلفیق از ۷: پژوهش در تلفیق از استفاده شد استفاده)ها ه داد به بازخورد امکان و مداوم بررسی(۸ زمانی تلفیق و) عرصه در یادداشت گردید دریافت) مشاور و راهنما اساتید(خارجی ناظران نظرات تایید ۳: ناظرین بازنگری شرکت نظرات از بیشتر چه هر اعتبار به دستیابی منظور به پژوهش این در: ۳: مخالف موارد تحلیل شد استفاده یکدیگر مخالف و متنوع کنندگان

شرکت با را آمده دست به های داده محقق: ۱۲ کنندگان شرکت توسط ها نوشته دست بازبینی قسمت در ابهامی چنانچه ایشان از تایید کسب ضمن و گذاشت میان در پژوهش در کنندگان توضیحات که شد خواسته آنها از و نموده مطرح ها آن با مجدداً داشت، وجود مصاحبه از هایی ۱۳۳۳ همکاران، و پرویزی(دهند ارایه بیشتری: ۲۱۲).

1. Preparation
2. Organizing
3. Reporting
4. Truth value
5. Observation & Prolonged engagement
6. Triangulation
7. Time Triangulation
8. Peer check
9. Negative case analysis
10. Member checks

۲۹۳۶ بهار، ششم و بیست شماره، هفتم سال اجتماعی، پژوهش فصلنامه ۰۶

ها یافته

مشغولیت اصلی، طبقه زیر دو در که آمد دست به مفهومی کد دو و بیست یافتهها بررسی از به نیز ذهنی های مشغولیت طبقه ها، یافته طبق. گرفت قرار مددجویان باورهای و ذهنی های یادگیری، و تحصیلی ضعف(پیامدها ۲. و) آینده خانواده، دادگاه، آثار ادامه(دلایل ۱. گروه زیر دو خود ۱. گروه زیر دو به مددجویان باورهای طبقه و) خود به آسیب تعاملات، کیفیت کاهش(مددجویان سایر با تعامل خانواده، با تعامل کارکنان، با تعامل(باورها گیری شکل علل ۲. و باورها شد بندی طبقه

است مطالعه این های یافته از حاصل های گروه زیر و طبقات این گویای یک شماره نمودار

یک نمودار

ذهنی مشغولیتهای: ۲

کردند اشاره ها آن از ای پاره به که داشتند بسیاری خاطر های دغدغه مددجویان

۲۹۳۱ سال تهران استان تربیت و اصلاح کانون در اقامت از مددجویان فردی تجارب - ۲۹۳۲ ۰۰

دلایل: ۲-۲

دادگاه آثار ادامه: الف

ذهنی مشغولیت موضوع ترین مهم و اصلیتترین مددجویان، گفته‌های و مشاهدات به توجه با اکثریت معمولاً کنندگان شرکت های گفته طبق. گردد می مربوط دادگاه آثار ادامه به آنها به توجه با نهایی حکم صدور و بوده بلا تکلیف تربیت، و اصلاح کانون به شده منتقل مددجویان انجامد می طول به (قتل مرتکب مددجویان برای) سال چند تا ماه چند طی ارتكابی، بزه نوع هستند اطلاع بی آزادی زمان و دادگاه به اعزام زمان از اجتماعی مددکاران و مددجویان همچنین پژوهشگر، اوقات گاهی. شود می مددجویان خاطر دغدغه و دهنده آزار انتظار باعث امر همین و اطلاعی بی دلیل به که) مدت کوتاه اقامت با مددجویان بیشتر(کرد می مشاهده را مددجویانی این در بتوانند که بودند افرادی دنبال به و میکردند تابی بی و گریه خود حبس زمان مدت از (پسر و دختر مددجویان) کنندگان شرکت های گفته طبق. بدهند اطلاعات ها آن به زمینه انتقال انتظار در را روزها سالگی، هجده سن از عبور از پس نیز قتل مرتکب مددجویان از برخی بود دهنده آزار بسیار ها آن برای انتظار این و رسانند می شب به اعدام حکم اجرای و زندان به در همش که حبسی کشیم، نمی عادی حبس ما " :مدت طولانی اقامت با دختر مددجوی همش روزهاش خوبه، هاش شب فقط اینجا. معمولیه حبس از سختتر خیلی باشی اعدام انتظار بعضی اصلاً. اعدام بعدشم بیاد، زندان به اعزام خبر منتظرم شم می بیدار که روز هر استرسه، صبرم از دیگه کم یه فقط شم، راحت بلا تکلیفی این از شم اعدام زودتر میخواد دلم ها وقت " .مونده

سه هم اونجا از زندان، شد اعزام ب اسم به دخترها از یکی پیش وقت چن " :مددجو همان گفت بهم مددکارمون صبح روز اون .کردن اعدامش سوم دفعه که این تا .اعدام برای رفت بار خودمو آینده همش شدم داغون شنیدم اعدامشو خبر وقتی .کردن اعدامش بخون فاتحه براش " م . بین می

اعزام یه اینکه مثل دادگاه، به شدم اعزام بار یه من " :مدت کوتاه اقامت با دختر مددجوی رفته قاضیام اینجام، که ماهه ۷ الان میشم، اعزام کی نمیدونم بعدی دفعه .دارم هم دیگه " م . شد خسته موندم بلا تکلیف جوری همین بیاد، خودش باید میگن مرخصی،

۲۹۳۶ بهار ، ششم و بیست شماره ، هفتم سال اجتماعی، پژوهش فصلنامه ۰۴

بودم، حکمم نگران خیلی بیاد حکمم که این قبل " :مدت طولانی اقامت با پسر مددجوی کردم می فکر بیرون به همش بودم نگران خیلی اومد حکمم تا کشید طول کشیدم انتظار خیلی " .بکنم تونستم نمی هم کاری هیچ شدم می اذیت خیلی

دفعه یه .نداریم اطلاعی هم ما نیست، مشخص مددجوها آزادی و اعزام زمان " :اجتماعی مددکار " د . میا آژادیشون خبر یا شن اعزام باید که میاد نامه

با جنس دو هر مددجویان دادگاه آثار ادامه حیث از ذهنی های مشغولیت گروه زیر مورد در بودند یکدیگر مشابه اقامتی هر

آینده ب:

بودند خود تحصیلی و شغلی آینده نگران) اقامتی هر با جنس دو هر(مددجویان از برخی در کمی عده اما باشد مددجویان از بیشتری تعداد خاطر دغدغه موضوع این بابت نگرانی شاید بودند هم مددجویان از تعدادی ها، گفته و مشاهدات طبق. کردند صحبت پژوهشگر با زمینه این

نداشتند ای برنامه هم آینده در تحصیل و کار مورد در و نبودند خود سابقه نگران تنها نه دیگه زندان، بیاد که دختری آخرشه، دیگه زندان " :مدت طولانی اقامت با دختر مددجوی " شده تموم برایش چی همه

تونیم می دانشگاه نه داریم که کیفری سابقه این با ما " :بلندمدت اقامت با دختر مددجوی " شیم استخدام جایی تونیم می نه بریم

بود معاش تامین و اشتغال مورد در نگرانی بیشترین پسر مددجویان با ها مصاحبه در اما خوبه گرفتیم یاد اینجا های کارگاه تو که کارایی این " :مدت کوتاه اقامت با پسر مددجوی " .کنم کار چی باید نمیدونم ، ندارم کار هم باز شم آزاد من خوره، نمی بیرون کار درد به

خانواده : ج

اعتماد نگران داشتند را شان خانواده نزد بازگشت به تمایل که (پسر و دختر) مددجویان برخورد که بردند می سر به فکر این در نیز دختر مددجویان از برخی و بودند خود به خانواده و ارتكابی بزه نوع به بستگی بیشتر خانواده اعتماد بابت نگرانی .بود خواهد چه اقوام و آشنایان با دختر مددجویان (نامشروع روابط بزه مرتکب مددجویان از برخی معمولاً .داشت مددجو جنس افرادی) که پسری و دختر مددجویان از برخی .میشدند دسته این مشمول) مدت کوتاه اقامت **۲۹۳۱ سال تهران استان تربیت و اصلاح کانون در اقامت از مددجویان فردی تجارب - ۰۴ ۲۹۳۲** حبس و دستگیری واسطه به که دردسری بابت (نمیدانستند خود بزهکاری مسبب را خانواده که از برخی فکری های دغدغه از یکی .داشتند وجدان عذاب بودند کرده ایجاد خود خانواده برای گروه با مصاحبه در که بود ها آن زندگی وضعیت و شان خانواده معاش تامین هم پسر مددجویان .نشد مطرح دختران

دست از و مامانم اعتماد که کنم می فکر این به همش " :مدت کوتاه اقامت با دختر مددجوی وقتی حتما افتاده، واسم اتفاقی چه و اینجام من فهمیدن فامیل همه گفت بهم هفته این .دادم " .کنن بارم خوان می حرفا خیلی شم آزاد کنم، زندگی باید کجا نمیدونم شم آزاد که وقتی من " :مدت طولانی اقامت با دختر مددجوی " .نمیدارن نگهم گفتن خونوادم

اینجا میان که دخترایی چون .است دخترا از بهتر پسرا با ها خونواده رابطه " :اجتماعی مددکار قبولشون کمتر ها خونواده دارن، نامشروع رابطه .٪ ۳۲ شم بعد است خونه از فرار جرمشون بیشتر " .پذیرن می تر راحت رو پسرا اما کنن، می

من دیدن خاطر به و راه همه این خونوادم که این از " :مدت طولانی اقامت با پسر مددجوی " .شن می اذیت من خاطر به ناراحتم دارم، وجدان عذاب کانون میان خواهرم و مادر نگران اینجام که منم زندان، افتاده بابام " :مدت کوتاه اقامت با پسر مددجوی " بکنن؟ باید کار چی که هستم

ها پیامد : ۲-۱

. شود می مطرح زیر گروه زیر سه در که دارد مهمی پیامدهای مددجویان ذهنی مشغولیت

یادگیری در ضعف : الف

درس به متمایل مددجویان که دلایلی از یکی جنس، دو هر کنندگان شرکت های گفته طبق

که است بسیاری ذهنی های مشغولیت و ها دغدغه داشت، می باز، دانش تحصیل از را خواندن کوتاه اقامت با مددجویان از کمی تعداد نیز مشاهدات طبق. داشتند کانون در اقامت مدت در فنی های آموزش یادگیری برای کافی حوصله و تمرکز دلایل، همین به جنس دو هر از مدت . دارد وجود مددجویان تحصیل ادامه جهت امکاناتی تهران استان تربیت و اصلاح کانون در ۱۰ . ۲۹۳۶ بهار ، ششم و بیست شماره ، هفتم سال اجتماعی، پژوهش فصلنامه ۰۴ مقاله این در که دارد هم دیگری دلایل مددجویان یادگیری ضعف البته. نداشتند را ای حرفه گنجد نمی

میره یادم چی همه چرا دونم نمی اینجا اومدم وقتی از " :مدت کوتاه اقامت با دختر مددجوی اینجا چرا دونم نمی اما بود خوب درس بودم که بیرون ، بود چی دیروز غذای نیست یادم اصلا " م . شد جوری این

اون میشم آزاد کی اینجا، سال چن میدونستم اگه " :مدت طولانی اقامت با دختر مددجوی دیگه سال چن تا نمیدونم الان ولی . بخونم درسمو کنم، ریزی برنامه آیندم برای میتونستم وقت میشه آزاد دیگه سال ۲ میدونهس الان . ساخته خیلی بلاتکلیفه آدم که این . بکشم حبس باید " . چیه تکلیفم بالاخره نمیدونم من اما

چیزا این از و موبایل تعمیرات و کامپیوتر اینجا " :مدت طولانی اقامت با پسر مددجوی " . مشغوله خونواده به آزادی، به آدم فکر اینجا بودم جلوتر حتما بودم بیرون اگه اما یادگرفتم خاطر به مشکلاتشونه، مشغول فکرشون اما استعدادن با ها بچه این " :ای حرفه فنی مربی " . کمتر معمولی های بچه از شون یادگیری سطح همین

تفاوت عادی هایی بچه با اینجا های بچه هوش گرفتیم ما که هایی تست طبق " :شناس روان "کمتره عادی های از بچه یادگیریشون مشکلاتشونه درگیره ذهنشون چون اما نداره، معناداری مددجویان میان تعاملات کیفیت کاهش : ب

تنش و ها درگیری برخی علل مددجویان های گفته به توجه با نیز و پژوهشگر مشاهدات طبق شده ذکر موارد بابت ها آن ذهنی های دغدغه همین پیوند می وقوع به ها آن میان که هایی است.

به بود خرد اعصابم نمیدن هامو تلفن جواب خونوادم " :مدت کوتاه اقامت با دختر مددجوی " شد دعواها بچه از یکی با همین خاطر

عقدمون کنیم می دعوا دیگه هم با ناراحتیم، وقتی " :مدت طولانی اقامت با دختر مددجوی " ه . میش بهتر حالمون وقت اون کنیم می خالی همدیگه سر

دارد وجود مددجویان آموزش برای ای حرفه فنی و هنری های کارگاه تهران استان تربیت و اصلاح کانون در ۱۰ . ۲۹۳۱ سال تهران استان تربیت و اصلاح کانون در اقامت از مددجویان فردی تجارب - ۲۹۳۲ ۰۳ پاچه خودشون های ناراحتی سر ها بچه ها وقت بعضی " :مدت طولانی اقامت با پسر مددجوی خونوادش یکی اون نیومده، حکمش یکی مثلاً. کنن می خودزنی که این یا میگیرن رو همدیگر " . ذارن نمی محلش

خود به آسیب : ج

کلافه نیومده حکم جواب هنوز اینجام ماهه ۱۲ الان " :مدت طولانی اقامت با پسر مددجوی " . کردم خودزنی بار ۳ اوایل، اون همین سر بکشه؟ باید طول قدر چه حکم یه مگه شدم،

باورها : ۱

رسیده ها آن به کانون در اقامت از مددجویان که است باورها یی آن زیرگروه، این از منظور معتقدند (مدت و کوتاه مدت طولانی اقامت با دختر مددجویان بیشتر) مددجویان از برخی است. از برخی است شده ها آن در عقده ایجاد و نفس به اعتماد کاهش باعث کانون، در زندگی که خصوصیت هیچ که بودند رسیده نتیجه این به)بلندمدت اقامت با دختر مددجویان (مددجویان منشا اول نویسنده مددجویان، با گفتگو ادامه و تر عمیق های سؤال طرح از پس و ندارند، مثبتی مداوم تحقیر و توهین با مراقبان از برخی. یافت کارکنان با مددجویان تعامل نوع در را باورها این هستند ارزشی بی و حقیر انسان که کردند می تلقین ها آن به مددجویان،

خوبه، هیکنم نه خوبه قیافه نه ندارم، حسنی هیچ من " :مدت طولانی اقامت با دختر مددجوی " . باشه خوش بهش دلم ندارم هیچی ، دارم که ام درخشانی سابقه این با خوندم، درس نه

به اعتماد تمام کانون توی :مددجویان با کارکنان تعامل مورد در مددجو همین های صحبت بدبختی، بدهیکنلی، زشتی، خیلی میگن آدم به مراقبا این که بس از .گیرن می ازش و آدم نفس گاو هم باید میمونه گاو مثل هیکنلت است، تاپاله مثل هیکنلت است، گنده دماغت نیستی، هیچی از اینجا بدبختی، فقیری، میدن مارو خرج دارن اینا انگار .دیگه میخوری مفت مال داری بشی قبلا میگن آدم به بعد بستنی یا شیرینی مثل میخرن آدم برای کوچیک چیز یه .زیاده هم سرتون و آدم میخوان همش ؟ اومد می گیرت چیزا این از بودی که بیرون ، بودی خورده چیزا این از " . هستن کی خودشون که انگار کنن خرد

" .کنه می ای عقده رو آدم که جایبه یه)کانون (اینجا " :مدت کوتاه اقامت با دختر مددجوی

۲۹۳۶ بهار ، ششم و بیست شماره ، هفتم سال اجتماعی، پژوهش فصلنامه ۴۵

می توهین آدم به همش اینجا کارکنان " : کارکنان با تعامل مورد در مددجو همین های گفته افغانی هو ... اینجا بیا هو میگن بهم کنن نمی صدا اسمم اینجام، ماهه سه الان ام، افغانی من کنن، " .کن جمع رو ها آشغال برو

کانون که داشتند می ابراز گفتگوها در اقامت مدت از نظر صرف جنس دو هر مددجویان پس که نبودند کانون در صورت این غیر در کس، بی و فقیر نوجوانان نگهداری برای است مکانی هایشان خانواده با مددجویان تعامل از باور این از بخشی گردید، مشخص ها یافته عمیق بررسی از است گرفته نشات کارکنان با تعامل از نیز دیگر بخشی و

میگن، مثلاً کنن می بندی خالی دخترا این از بعضی " :مدت کوتاه اقامت با دختر مددجوی یه بار یه نبود، اینجا الان که نبود بدبخت و فقیر اگه آخه پولداره، بابامون خارجه، مامانمون برام نتونسته ماه سه من مامان رفت، گذاشت سند باباش نشده عصر اینجا، آوردن صبح رو دختر " .کنه جور سند یه

خیلی ورزشه مربی این از "مددجویان با کارکنان تعامل مورد در مددجو همین های صحبت از بعضی مورد در و حس این. کنه می نگاه آدم به بدی جور یه مغروره پولداره چون میاد بدم خیلی بگن آدم به میخوان انگار که کنن می نگاه آدم به جوری یه پولدارن چون دارم هم مراقبا "فقیری

بچه من نیست، خوب من برای اما خوبه، بقیه برای اینجا "مدت کوتاه اقامت با پسر مددجوی "شهرم بالا

کجا میگن، کن بغل سگ و کن ناز گربه های بچه این "بلندمدت اقامت با پسر مددجوی "بدن کباب هفته هر کانون مثل که بریم

اقامتشان مدت در ها آن رفتار که بودند معتقد اقامتی هر با پسر و دختر مددجویان از برخی تعامل از باور این که داد نشان تر عمیق بررسی است، شده بهتر گذشته به نسبت و کرده تغییر بود گرفته نشات رفتار خوش مددجویان و کارکنان با

خیلی شدم، عوض خیلی اینجا اومدم وقتی از من "مدت طولانی اقامت با دختر مددجوی "شدم تر آروم و بهتر

سر جز به همه اینجا "مددجویان با کارکنان تعامل زمینه در مددجو همین های صحبت روزهای. کنه می رفتار خوب آدم با که اونه فقط. کنن می توهین و میدن فحش آدم به مراقب گویند می خانمان بی و خواب کارتون افراد به زندان در که است اصطلاحی. ۱.

۲۹۳۱ سال تهران استان تربیت و اصلاح کانون در اقامت از مددجویان فردی تجارب - ۲۹۳۲ ۴۲ کردن می دعوا من با هم اونا. کردم می دعوا همه با خیلی. بودم سرتق خیلی بودم اومده که اولی می. گفت نمی بهم هیچی کشیدم می جیغ چی هر. نداشت کاری من با که بود مراقب سر فقط می آروم که بعد. کرد نمی دعوا من با اصلاً زنیتم می حرف هم با شدی آروم که وقت هر گفت می بهم و بدم کارای کم کم. بده کارات این گفت می بهم کم کم و. زد می حرف من با شدم ۲ هم من ... و بده کشیدن جیغ بده، دعوا. خوبیه کار بزرگتر به احترام: گفت می بهم مثلاً. گفت نوشتن می و خوب کارهای یکی روی و نوشتن می و بدم کارهای یکی روی میداشتم بر کارت تا "کنار بذارم و بدم کارای کم کم کردم سعی بعد و

اما بودم، ادب بی و پرو خیلی اینجا اومدم وقتی من "مدت طولانی اقامت با دختر مددجوی وقت هر شد، دوست باهام خوابگاه ارشد مددجوی. شدم بهتر خیلی شدم، عوض خیلی الان و گفت بهم بدم کارهای کم کم بعد شدم مند علاقه بهش خیلی داد، می دلداریم بودم ناراحت "کرد آدمم

قلیون دیگه گرفتم، یاد خوندن نماز اینجا، اومدم وقتی از "مدت کوتاه اقامت با پسر مددجوی "بهتره حالم کنم می احساس کشم نمی سیگار و

اهمیتی هیچ که بودند رسیده باور این به اقامت مدت از نظر صرف دختر، مددجویان از برخی منشا، تر عمیق بررسی از پس. کند نمی توجه ها آن مشکلات به کس هیچ و ندارند کسی برای شد یافت مددجویان خانواده و کارکنان با تعامل در نیز باور این

کس هیچ برای ما .کنه نمی توجه ما به کس هیچ " :مدت کوتاه اقامت با دختر مددجوی
نداریم اهمیت

خانم ورزشه، مربی همین " :مددجویان با کارکنان تعامل مورد در مددجو همین های صحبت
نمی کنم می مصرف دارو کنم، می ترک دارم من خب .میگه آدم به میاد در دهنش از چی هر
به آخه اجتماعی انگل تو میگه من به بدوم تونم نمی وقتی .بدوم بسکتبال زمین دور بار ۱۲ تونم
(.کرد گریه و انداخت زیر به را سرش مددجو). "گه می من به اینو حقی چه

واسه اصلا داره؟ اهمیتی چه ما نشدن یا شدن خوب " :مدت کوتاه اقامت با دختر مددجوی
" .آدم توسر میزنن جور یه) کانون (هم اینجا . آدم سر تو میزنن جور یه توخونه مهمه؟ کی
تو نه ،) کانون (اینجا نه نداشتیم، رفاه وقت هیچ ما " :مدت طولانی اقامت با دختر مددجوی
" .جامعه

باور این به مددجویان سایر با تعامل اثر در اقامتی، هر با جنس دو هر مددجویان از برخی
۲۹۳۶ بهار ، ششم و بیست شماره ، هفتم سال اجتماعی، پژوهش فصلنامه ۴۱
این غیر در باشند داشته پسندانه خود ضداجتماعی رفتار بایستی کانون در که بودند رسیده
شود می تزییح مددجویان سایر با تعامل در ها آن حقوق صورت
مجبورم ولی بزنم رو کسی زیر آب اینجا نمیخوام من " :مدت کوتاه اقامت با دختر مددجو
" .زن می آبتو زیر بقیه نرنی زیر آب اینجا . بزنم زیر آب
کسی اگه ولی خوبم منم باشن خوب من با ها بچه اگه " :مدت کوتاه اقامت با پسر مددجوی
" .میشه پرو ندم، جوابشو ، باشم خوب من اگه نباشه، خوب من با
آموزی بد باعث کانون در زندگی که بودند معتقد اقامتی هر با پسر و دختر مددجویان بیشتر
است شده ها آن

رو ها پسر اینجا میشه گرگ زندان میاد وقتی آدم " :مدت طولانی اقامت با پسر مددجوی
" .میشه خراب زندان بیاد اگه دختر .کنه می خراب رو دخترها کنه، می گرگ
تو نبوده بلد هر چی آدم " :یکدیگر با مددجویان تعامل مورد در مددجو همین های صحبت
مددجویان (ها بیشتری .میاد جورش همه اینجا .گیرن می یاد همدیگه از .گیره می یاد زندان
" .موادن کار تو یا دزدن) پسر

" .گیره می یاد آدم میگن واسم خلافتون های راه ها بچه " :مدت کوتاه اقامت با پسر مددجوی
رابطه بلند بلند .ادبن بی خیلی دخترا این از بعضی " :مدت کوتاه اقامت با دختر مددجوی
خیلی حرفاشون .نمیکشن هم خجالت کنن، می تعریف بقیه جلوی پسرانشون دوست با هاشون
" .گیرن می یاد دیگه های بچه زشته،

تغییر ها آن برای را چیزی کانون در اقامت که کردند ابراز جنس دو هر مددجویان از برخی
کرد خواهند تکرار را خود گذشته کارهای مجددا آزادی از پس و نداده
این از دیگه بخون درس که کرد نصیحتم کلی قاضی " :مدت کوتاه اقامت با دختر مددجوی
کردیم می قبلاً که رو کارهایی همون دوباره ما اما .بگی شما چی هر باشه گفتم منم نکن کارا

" نشده عوض برامون چیزی اینجا به اومدن با ، میکنیم بازم
هم کار کنیم، زندگی باید کجا نمیدونم بشم آزاد که وقتی من " : مدت کوتاه اقامت با مددجوی
فقط (کانون مددکاران) اینا بفروشم، مواد دوباره بیارم در خرجم که این برای مجبورم ندارم که
" بکنن تونن نمی ای دیگه کار کنن می آدم آزادی به کمک
۲۹۳۱ سال تهران استان تربیت و اصلاح کانون در اقامت از مددجویان فردی تجارب - ۴۹ ۲۹۳۲
گیری نتیجه و بحث

تربیت و اصلاح کانون در اقامت از مددجویان شخصی تجارب تا شد تلاش مقاله این در
نداشتند را خود های ناراحتی تمام بیان توان مددجویان است ذکر شایان .شود مشخص مددجویان
بسیاری علت یا و آوردند می کم واژه خود، ذهنی دغدغههای و ناراحتیها بیان مورد در معمولاً و
دغدغه مهمترین پژوهش، های یافته طبق .دانستند نمی را خود های پر خاشگری و ها ناراحتی از
و صادره حکم از اطلاعی بی (دادگاه آثار ادامه موضوع، سه به مددجویان ذهنی مشغولیتهای و
و قتل مرتکب جویان مدد بلاتکلیفی و انتظار قضایی، پرونده به مربوط مسایل محکومیت، مدت
(، آئینده زندگی و شغل بر سوسابقه تأثیر بابت نگرانی (آئینده ،) ... و اعدام حکم اجرای کابوس
خانواده افتادن در دسر به بابت ناراحتی خانواده، جانب از پذیرش و اعتماد بابت نگرانی (خانواده
و اقوام اطلاع بابت نگرانی ها، آن معیشت وضعیت و اقتصادی مشکلات خود، بزهکاری بابت
(خود به نسبت خانواده توجهی بی از ناراحتی ها، آن برخورد نوع و خود بزهکاری از آشنایان
کاهش مانند گوناگونی پیامدهای ذهنی مشغولیتهای این داد نشان یافتهها .داشت اختصاص
مددجو رسانی آسیب به منجر حتی و مددجویان میان تعاملات کیفیت کاهش یادگیری، و تمرکز
به پسران میان در خودزنی به اقدام شایع علل از یکی داد نشان ها یافته. بود شده خود به
از بسیاری علل همچنین .میشد مربوط محکومیت دوران تعیین و حکم بابت بلاتکلیفی
جستجو باید ذهنی های مشغولیت همین در را مددجویان های گیری گوشه و ها پر خاشگری
دارد همخوانی مشابه مطالعات های یافته با مطالعه این نتایج .کرد
دستگیر بار اولین برای که نوجوانان از بسیاری داد نشان (۱۳۸۴) نژاد بابک مطالعه های یافته
اقامت ادامه با اما . نگرانند دل اقوام و دوستان خانواده، نزد خود بزهکاری افشای بابت شوند، می
خود با آنان ارتكابی جرایم مقایسه و مددجویان سایر بزهکاری مختلف انواع شناخت و کانون در
۱۳۸۴ نژاد، بابک) شود می کاسته ها آن روانی هیجانات از ، : ۴۳.)
اجتماعی سلامت بررسی " عنوان تحت کیفی، پژوهشی در ، (۱۳۳۲) قاسمیان همچنین
سطح از افراد این که داد نشان ، "قتل مرتکب کودکان بر تاکید با حکم، اجرای انتظار در کودکان
به رسیدن تا تربیت و اصلاح های در کانون زندگی که .بودند برخوردار پایینی اجتماعی سلامت
در نیز، حکم اجرای زمان تا آن در ماندن باقی و بزرگسالان زندان به انتقال سالگی، هجده سن
مشکلات و مسایل انواع بروز به منجر کودکان، این اجتماعی سلامت بر تاثیرگذار عوامل سایر کنار
۱۳۳۲ ، قاسمیان) بود شده ها آن برای روانی : ۳۷ - ۸۳.)
۲۹۳۶ بهار ، ششم و بیست شماره ، هفتم سال اجتماعی، پژوهش فصلنامه ۴۶

علیه آمیز خشونت رفتار انجام زندان منفی های کارکرد جمله از داشت بیان (۱۳۳۸) محسنی بر بیشتری تاکید که رفتاری های شاخص برخی او .است دیگران به تعدی و (خودزنی) خود جامعه سوی از اجتماعی طرد احساس :چون عواملی را دارند زندانیان رفتار شناسانه روان بعد مشکلات و سرپرستی بی برای نگرانی همچنین دوستان، و آشنایان خانواده، شامل زندان از بیرون ۱۳۳۸ ، محسنی(کرد مطرح آنان، اجتماعی و عاطفی مسایل و مالی : ۴).

روانی های ناراحتی دچار زندان به ورود محض به زندانی فرد یک کرد، بیان (۱۳۸۸) مظاهری جانب از شدن طرد اجتماعی، حرمت کاهش مورد در نگرانی و اضطراب :مانند موضوعاتی پیرامون سیستم به نسبت کینه احساس خانواده، سرپرستی بی و شغل دادن دست از دوستان، و خانواده .شود می قانونی تکلیف تعیین به نسبت قراری بی عدالتی، بی به قاضی کردن متهم و قضایی خواسته و موقعیت کسب از اقتصادی و اجتماعی نظر از محکوم افراد که این به توجه با همچنین از پس و باشند می جرم و خلافتکاری مستعد بیشتر هستند، ناتوان مشروع طریق از خود های روانی فشارهای و بوده خود وجوان و ذهنیات با کشمکش حال در دائما محکومیت و بازداشت ۱۳۸۸ مظاهری،(شوند می متحمل را شدیدی : ۳۳).

بلا تکلیفی، مدت بودن طولانی دلیل به خودزنی یا خودکشی خطر دارد، اعتقاد (۱۳۳۲) سرلک زندان به که است بار اولین برای که افرادی مورد در بیشتر و محکومیت شروع ابتدای در ویژه به متحمل را روانی فشار بیشترین است بلا تکلیف انسان که زمانی که چرا .است بیشتر اند، یافته راه ۱۳۳۲ سرلک،(یابد می افزایش زمان این در خودزنی و خودکشی احتمال و شود می : ۲۸). از حکایت ها آن شخصی تجارب عنوان به مددجویان باورهای شناخت زمینه در ها یافته افراد با تعامل نتیجه در مددجویان، تعبیر و استنباط از ناشی که داشت گوناگونی باورهای بی و پوچی احساس شامل، باورها این .بود)خود خانواده اعضای و مددجویان سایر و کارکنان(مهربی بی مورد دلیل به(کس، هیچ برای اهمیت نداشتن نفس، به اعتماد دادن دست از ارزشی، .بود)کانون کارکنان جانب از شدن واقع تحقیر و توهین مورد خانواده، جانب از گرفتن قرار احساس جا هیچ ندارند، اهمیتی کس هیچ برای که بودند رسیده باور این به مددجویان از تعدادی که داشتند ابراز مددجویان از تعدادی .بیند نمی را مشکلاتشان و آنها کس هیچ و اند نداشته رفاه واقف ها آن به قبلا که مسایلی شنیدن و مددجویان سایر با تعامل کانون، در اقامت ی واسطه به کانون که این مانند موضوعاتی به باور جنس دو هر در .بود شده ها آن آموزی بد باعث نبودند ۲۹۳۱ سال تهران استان تربیت و اصلاح کانون در اقامت از مددجویان فردی تجارب - ۲۹۳۲ ۴۰ آن آموزی بد باعث مکان این در اقامت که این و است کس بی و فقیر افراد نگهداری برای مکانی .است سو هم زیر های مطالعه نتایج با که شود، می ها

که افرادی عنوان به مددجویان که یافتند دست نتیجه این به)، ۱۳۳۸ (راهرو و اسماعیلی مورد در منفی های شناخت هجوم معرض در برند، می سر به زندان در را خود زندگی از مدتی فقدان ارزشی، کم قبیل از خود به نسبت منفی شناختی های ارزیابی آنان از بسیاری .هستند خود ۱۳۳۸ اسماعیلی،(دارند ... و شخصی کارایی عدم ، نفس به اعتماد : ۲۱- ۲۲).

تعلقی احساس هیچ بزه، وقوع از قبل تا کودکان که داد نشان)، ۱۳۳۲ (قاسمیان کیفی مطالعه

حتی میانگاشتند، خود خانواده شده طرد عضو را خود و نداشته خانواده به حتی یا و جامعه به گرفته جدی) معلمانشان و مدرسه مانند(جا هیچ در که کردند می احساس موارد از بسیاری در توجه ها آن های خواسته به کسی و نداشته امنیت و آرامش احساس جا هیچ در اند، شده نمی که مساله این به کس هیچ که بودند داشته ابراز مددجویان مطالعه این در همچنین. است نکرده ۱۳۳۲ قاسمیان،(است داده نمی اهمیتی اند، کرده زندگی طور چه کودکان این : ۳۷-۸۳). عامل دو سبب به که باورداشتند، مددجویان از تعدادی که داد نشان حاضر پژوهش های یافته و نداده تغییر ها آن برای را چیزی کانون در اقامت. اند شده نگهداری کانون در بدشانسی و فقر است سو هم زیر مطالعه نتایج با که کرد؛ خواهند تکرار را گذشته کارهای مجددا آزادی از پس را بیشتری های سال که نوجوانانی و کودکان از تعدادی، (۱۳۳۲) قاسمیان کیفی مطالعه در بودند، معتقد بودند، شده منتقل بزرگسالان زندان به یا و گذرانده تربیت و اصلاح های کانون در شدن بهتر برای چیز هیچ و خودشان نه و است ها آن وضعیت اصلی مسبب ها آن فقر و جامعه خانوادگی شرایط به توجه با بیایند هم زندان از بیرون اگر حتی کرد، نخواهد تغییر آنان شرایط و زندان شرایط همچنین. داشت نخواهند را خود وضعیت تغییر و پیشرفت توان و فرصت شان کانون یا و ها زندان در محکومیت دوران شدن طولانی نیز و بزرگسالان زندان به نوجوانان انتقال گذار تاثیر جامعه و خود رشد و شکوفایی به نسبت مددجویان نگرش روی تربیت و اصلاح های ۱۳۳۲ قاسمیان،(است بوده : ۳۷-۸۳).

تأثیر و ترین مهم اولین، عنوان به دادگاه آثار ادامه بابت ذهنی مشغولیت داد، نشان ها یافته داشت وجود اقامتی مدت هر با پسر و دختر مددجویان گروه دو هر در ذهنی دغدغه گذارترین و بزه نوع به بستگی نیز خانواده اعتماد بابت نگرانی از حیث ذهنی مشغولیت گروه زیر مورد در بلند و مدت کوتاه اقامت(جنس دو هر افراد از برخی در داشت، اش خانواده با مددجو ارتباط ۲۹۳۶ بهار ، ششم و بیست شماره ، هفتم سال اجتماعی، پژوهش فصلنامه ۴۴ منافی اعمال دختران در بزه علت ترین عمده اینکه به توجه با. داشت وجود نگرانی این)مدت جنس، دو در ها خانواده با رابطه در ذهنی مشغولیت نوع لذا است، نزاع و سرقت پسران در و عفت به تمایل که مددجویانی از گروه آن(پسر و دختر مددجویان گروه دو هر. بود متفاوتی نوع از این اما بودند خود خانواده جانب از پذیرش و اعتماد نگران)دارند را خود خانواده نزد بازگشت پسران، ذهنی های مشغولیت در. بود بیشتر کمی ارتكابی، بزه نوع دلیل به دختران در نگرانی سرقت به که پسران جرایم اولویت به توجه با. داشت وجود هم خانواده معاش تامین بابت نگرانی به ورود بدو در مددجویان از تعدادی تربیت، و اصلاح های کانون آمار طبق و دارد اختصاص های هزینه از بخشی تامین دار عهده و باشند می کار کودک و کرده تحصیل ترک ها کانون مدت از نظر صرف پسران و دختران گروه دو هر. است پذیر توجیه مساله این هستند، خانواده آن علل و تحصیلی و یادگیری ضعف زمینه در ذهنی مشغولیت پیامدهای گروه زیر در اقامت، در بیشتر ای حرفه فنی های آموزش یادگیری برای تمرکز عدم اما. بودند یکدیگر مشابه تقریبا میان تعاملات کیفیت کاهش. شد دیده)جنس دو هر در(مدت کوتاه اقامت با مددجویان مدد(کننده شرکت گروههای همه در ذهنی مشغولیت پیامدهای از یکی عنوان به مددجویان

بود بیشتر بلندمدت به نسبت مدت کوتاه گروه در ها پیامد این شدت اما داشت وجود (جووان ها یافته همچنین بودند کرده عادت مسایل این به تقریباً جنس دو هر از مدت بلند گروه زیرا به پسران در شدیدتری های واکنش بروز به منجر ذهنی های مشغولیت پیامدهای داد نشان ی بقیه از بیشتر) مدت کوتاه اقامت با(پسران در خودزنی به اقدام و بود شده دختران نسبت یکدیگر مشابه موارد بیشتر در گروه دو هر باور باورها، گروه زیر در .بود بررسی مورد های گروه مدت از نظر ف صر(دختران با مصاحبه در بیشتر خود، مورد در منفی باورهای ذکر البته بود شرمساری و وجدان عذاب احساس مددجویان، که است این تامل قابل نکته. شد مطرح) اقامت ذهنی مشغولیت ، داد نشان ها یافته که طور همان .نکردند مطرح خود قربانیان و شاکیان بابت مدد به نسبت بود گردیده مشخص ها آن محکومیت دوران و کرده دریافت حکم که مددجویانی تربیتی و آموزشی مفاهیم یادگیری برای ها آن تمرکز و کمتر بلا تکلیف و حکم انتظار در جووان نظر به ارتباط بی کانون در اقامت به قضایی، سیستم و دادرسی موضوع ابتدا در شاید .بود بیشتر آثار ادامه و دادرسی زمان طول که، شود می مشخص تر دقیق و تر عمیق نگاهی با اما برسد، حتی گذاشته، سو تأثیر تربیت و اصلاح کانون مقیم نوجوانان روانی وضعیت بر تنها نه دادگاه شده داده ترتیب آموزشی های برنامه مثبت تأثیر مددجو، برای ذهنی درگیری ایجاد با میتواند ۲۹۳۱ سال تهران استان تربیت و اصلاح کانون در اقامت از مددجویان فردی تجارب - ۲۹۳۲ ۴۴ کشورهای در منظور همین به سازد مختل یا خنثی را کانون در اقامت مدت در نوجوانان، این برای گرفته صورت دادرسی زمان مدت کاهش زمینه در صریح و دقیق اصلاحاتی نیز هلند و انگلستان مدت دیگر، سوی از و دادرسی آغاز و بازداشت مابین زمان مدت سو یک از انگلستان کشور .است جایگزین های مجازات(.است داده کاهش نصف به را محکومیت دوران اعلام برای لازم زمان ۱۳۳۸ اروپا، بزهکار اطفال برای زندان : نکته این به بایستی نیز ایران قضایی سیستم بنابراین)، ۷۲ بیشتر تمرکز دلیل به طرفی از تواند می آینده، بابت مددجو ذهنی مشغولیت .نماید توجه مهم و خانوادگی ، فردی مشکلات به کمتر توجه و قضایی پیرامون مسایل به کانون، داخل مددکاران زندانیان خروج از پس های مراقبت مرکز عملکرد نحوه به دیگر طرف از و مددجویان اجتماعی با متناسب زندانیان، خروج از پس مراقبت مراکز های فعالیت نبودن اختصاصی .شود مرتبط همین شاید و بیافزاید مددجویان این آینده بابت نگرانی به تواند می بزهکار، نوجوانان های ویژگی آنان برای را ای مساله کانون در اقامت که باشد شده مددجویان در باور این تقویت به منجر عامل است نشده اختصاصی نوجوان مددجویان برای مراکز این در شده آرایه خدمات زیرا نداده، تغییر وضعیت مورد در ویژه به(میگردد باز خود سابق زندگی وضعیت به مجددا آزادی از پس مددجو و مربوطه فاکتورهای سایر از بیشتر آنان بزهکاری ارتکاب در اجتماعی عوامل سهم که مددجویانی عقیده به .) است « بلوس » خود جای و نقش شناخت هنگام به نوجوانان اگر نیست تعجب جای زندگی اجتماعی در زیرا میشوند، روانی بحرانهای و مشکل دچار گسترده فرهنگ یک در جوانمرد،) نمیکند تربیت نقش آن برای را او و شناسد نمی او برای معینی نقش که میکنند ۱۳۳۲: برای تمرکز عدم جمله از پیامدهایی تواند می دلمشغولیها این داد نشان یافتهها .) ۳۷ و گذاشته مددجویان میان تعاملات بر را خود سو تأثیر یا و حرفهای فنی آموزشهای یادگیری

به مددجو زدن صدمه باعث همچنین و شود مددجویان میان درگیری و دعوا شکلگیری مسبب به کرد، اشاره ها آن به مددجو که باورهایی طبقه زیر در داشت، اظهار باید ادامه در .گردد خود مثبت خصوصیات از بودن بهره بی کسی بی و تنهایی اهمیت، ارزش، فقدان :مانند منفی باورهای نفس عزت حتی است ممکن منفی باورهای این .شد اشاره گفتگوها و ها مصاحبه در غیره و فعالیت کلیه خروج، از پس مراقبتهای مرکز فعالیتهای زمینه در مطالعه و مربوطه مسئول با مصاحبه طبق ۱. (بزرگسال یا نوجوان مددجوی) ها آن شرایط و سن به توجه بدون شده آزاد مددجویان تمام برای مرکز، این های است یکسان

۲۹۳۶ بهار ، ششم و بیست شماره ، هفتم سال اجتماعی، پژوهش فصلنامه ۴۴
شخص که ارزشمندی خود و شخصی قضاوت معنی به نفس عزت زیرا .رود نشانه هم را مددجو :مولفه دو دارای دارد، خودش درباره

مشاهده بر مبتنی آمدی کار احساس ۲. خویشتن ارزیابی بر مبتنی خودارزشمندی احساس ۱. ۱۳۳۱ نژاد، انصاری (است فرد، کارهای آثار : ۳۷۸).

نفوذ نیز و مددجویان با مراقبین برخی مناسب تعامل که داد نشان ها یافته همچنین بوده نوجوانان این خشن رفتارهای ترک برای مناسبی روش یکدیگر در (رفتار خوش) مددجویان مراکز که داد نشان حاضر پژوهش های یافته .شود استفاده ها روش این از بیشتر باید که است توجه انسانی تعاملات کیفیت به بایستی پذیر آسب نوجوانان این ویژه به نوجوانان نگهداری نمایند بیشتری

ها محدودیت

های صحبت تمام نگارش و نشد داده کنندگان شرکت صدای ضبط اجازه پژوهشگر به ۱. بود گیر وقت بسیار ها مصاحبه در شده مطرح

قسمت همانند پسران، نگهداری محیط در مدت طولانی حضور اجازه پژوهشگر به ۲. شرکت با مصاحبه حاصل فقط قسمت این های داده اهم و .نشد داده دختران نگهداری است کنندگان

مشاهده از و یابد حضور کانون در ساعت ۳ مدت به حداکثر داشت اجازه پژوهشگر ۳. ماند نصیب بی روز، باقیمانده ساعات

کاربردی پیشنهادهای

آثار ادامه بابت مددجویان ذهنی های مشغولیت و ها دغدغه کاهش برای شود می پیشنهاد ۱. کرده برقرار تربیت و اصلاح کانون مددکاران ویژه به و مسئولان با بیشتری ارتباط قضات دادگاه، دهند قرار خود کار جریان در را ها آن و

شان، قانونی قیم به تحویل بدون مددجویان کردن آزاد از جلوگیری برای شود می پیشنهاد ۲. مددجویان نگرانی و پردازد کانون مددکاران با بیشتر هماهنگی و همکاری به قضایی سیستم .یابد کاهش زندگیشان محل و آینده بابت

گانه سه ابعاد به توجه با همچنین و خانواده موثر نقش تعیین و مطالعه نتایج به توجه با ۳. ۲۹۳۱ سال تهران استان تربیت و اصلاح کانون در اقامت از مددجویان فردی تجارب - ۲۹۳۲ ۴۳

و اصلاح فرایند تکمیل برای شود می پیشنهاد بزهکاری، در دخیل اجتماعی و خانوادگی فردی، هم ها خانواده برای هایی آموزش و ها کلاس مددجویان، آموزش با همزمان مددجویان، بازپروری مددجویان فکری دغدغه روش این با .گردد توجه بیشتر مددجو و خانواده تعامل به و شود گذاشته .یابد می کاهش خانواده پذیرش بابت

کانون اجتماعی مددکاران تا شود اتخاذ ترتیبی ها زندان سازمان سوی از گردد می پیشنهاد . ۴ .بپردازند هم ترخیص، از پس مددجویان زندگی مشکلات و مسایل پیگیری به تربیت و اصلاح های پژوهشی پیشنهادهای

و زندانیان خروج از پس های مراقبت مراکز های فعالیت زمینه در گردد می پیشنهاد ۱.

. گردد پژوهش باشد، می قانون معارض نوجوانان مناسب که امکاناتی

های روش و مددجویان حکم تعیین بودن طولانی علل زمینه در گردد می پیشنهاد ۲.

.گردد پژوهش دادرسی فرآیند نمودن کوتاه

گزارای سپاس

حمایت همچنین .گردد می قدردانی عزیز کنندگان مشارکت همه همکاری از وسیله بدین قابل بسیار پژوهش این از تهران استان تربیت و اصلاح کانون محترم مسئولان همکاری و مدیر است ستایش

منابع

فارسی

- ۱۳۳۱ تهران، استان تربیت و اصلاح کانون – ها زندان سازمان محرمانه آمار .
- زندگی کیفیت و حبس مدت بررسی .) ۱۳۳۸ (.ا.ع راهروخواجه، و .ا.اسماعیلی، ۲۱: ص. ۸۳ شماره. هفتم سال .تربیت و اصلاح تربیتی، علوم نشریه .مددجویان – ۲۲ .
- تهران تربیت و اصلاح نوجوانان بزهکاری تحلیل .) ۱۳۳۱ (.ال.ن نژاد، انصاری .
- ۳۳۷: ص. ۴۱ شماره دوازدهم، سال اجتماعی، رفاه پژوهشی -علمی فصلنامه – ۳۷۱.
- ۲۹۳۶ بهار ، ششم و بیست شماره ، هفتم سال اجتماعی، پژوهش فصلنامه ۴۵
- اصلاح کانون تاثیر بررسی طرح پیرامون مختصر گزارش .) ۱۳۸۴ (.م.نژاد، بابک .تربیت و اصلاح تربیتی، علوم نشریه .نوجوانان هیجانی انگیزختگی بر تربیت و ۴۴: ص. قدیم دوره ۳. شماره – ۴۲.
- پایان خیابانی، کار کودکان مناسب اجتماعی های سیاست .) ۱۳۳۷ (.ش.فر، پرن .بخشی توان و بهزیستی علوم دانشگاه ارشد، کارشناسی نامه
- جوانان، نگاه از اعتیاد .) ۱۳۳۳ (.ع. نصرآبادی، نیکبخت و .ف. احمدی، و .س. پرویزی، ۲۱۸: ص. ۳، شماره دهم، سال رفتار، و اندیشه نشریه .کیفی پژوهش یک – ۲۱۲ .
- بزهکاری و خانواده اقتصادی – اجتماعی پایگاه .) ۱۳۳۲ (.ال.ک جوانمرد، .شناسان جامعه انتشارات: تهران نوجوانان،
- چیست؟، او تربیت و اصلاح روش کیست؟ بزهکار طفل .) ۱۳۳۱ (.ز.ت دانش،

کیهان انتشارات: تهران

- انتشارات: تهران. نامه پایان نگارش راهنمای (. ۱۳۳۲) (ا. بیگلریان، و. ح. سجادی، بخشی توان و بهزیستی علوم دانشگاه
- ها زندان در خودکشی و خودزنی عوامل و علل بررسی (. ۱۳۳۲) (ر. غ. سرلک، ۲۳: ص. ۱۲۸ شماره تربیت، و اصلاح تربیتی، علوم نشریه - ۲۷.
- کیفی، تحقیق روشهای (. ۱۳۳۷) (م. حاجباقری، ادیب و. س. پرویزی، و. م. صلصالی، بشری انتشارات: تهران. اول چاپ
- رویکرد با گروهی اجتماعی مددکاری مداخلات تأثیر (. ۱۳۳۲) (و. جنگلی، نیا علی کارشناسی نامه پایان. بزهدار کودکان سازگاری میزان بر رفتاری - شناختی بخشی توان و بهزیستی علوم دانشگاه ارشد،
- تهران. دوم چاپ (. جلیلی هادی ترجمه). کیفی تحقیق بر درآمدی (. ۱۳۳۳) (ا. فلیک، نی نشر
- انتظار در کودکان اجتماعی سلامت بررسی (. ۱۳۳۲) (ا. حسینی، و. م. قاسمیان، ۳۷: ص. کودکان حوزه در اجتماعی مددکاری همایش. حکم اجرای - ۸۳.
- آنان موفقیت در زندانی جوانان از نظرخواهی (. ۱۳۳۳) (ش. سلطانی، و. ف. لشگرآرا، ۳ تا ۸: ص. ۲۱ شماره. تربیت و اصلاح. تربیتی علوم مجله. است مؤثر.
- ۲۹۳۱ سال تهران استان تربیت و اصلاح کانون در اقامت از مددجویان فردی تجارب - ۲۹۳۲ ۴۲ زمان مدت کاهش (اروپا، در بزهدار اطفال برای زندان جایگزین های _____ مجازات • ۱۱ شماره قضاوت، حقوق، نشریه (. ۱۳۳۸) (قضایی پاسخ و جرم ارتکاب میان، ۷۱: ص - ۷۲.
- های مجازات با زندان مجازات تاثیر تطبیقی مقایسه (. ۱۳۳۳) (م. محدث، فرهنگی موسسه انتشارات: تهران اول، چاپ جرم، تکرار از پیشگیری در جایگزین
- بینه نگاه
- حقوق، نشریه. حبس و زندان مجازات شناسی آسیب (. ۱۳۳۸) (ع. محسنی، ۳: ص. ۷۸ شماره دادرسی، - ۳.
- پایان. بزهدار و عادی نوجوانان خانواده روانی جو مقایسه (. ۱۳۳۲) (خ. محمودنژاد، مامایی و پرستاری دانشکده. الزهرا دانشگاه. ارشد کارشناسی نامه
- جامع نظام سوی به (. ۱۳۸۳) (همکاران]. نعمت بابایی، و. ر. غ. انصاری، و. س. مدنی، و بهزیستی علوم دانشگاه و کشور بهزیستی سازمان انتشارات: تهران. اجتماعی رفاه
- بخشی توان
- اصلاح تربیت، علوم نشریه. زندانبان بر زندانی و زندان تأثیر (. ۱۳۸۸) (پ. مظاهری، ۴۲: ص. ۱ شماره تربیت، و - ۳۸

انگلیسی

- Eslo, S. & Kyngas, H. (2008). The qualitative content analysis process. *Journal of Advanced Nursing* 62 (1), 107 – 115.
- Fazel, S., Doll, H., Långström, N. (2008). Mental Disorders Among Adolescents in Juvenile Detention and Correctional Facilities: A Systematic Review and Metaregression Analysis of 25 Surveys. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*. Vol, 47, Issue 9, pp: 1010–1019.
- Kondarki N.L & Wellman N.S (2002). Review of the methods and their applications in nutrition education. *Journal of Nutrition education and behavior*. 34 (4), pp: 224 – 230 .
۲۹۳۶ بهار ، ششم و بیست شماره ، هفتم سال اجتماعی، پژوهش فصلنامه ۴۱
- Krause, N. (1988). Neiborhood deterioration, religious coping, and changes in health during late life. *Gerontologist*, 38 (6). 653 – 664 .__